

CHỦ ĐỘNG ỨNG PHÓ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

Hội thảo chia sẻ, đối thoại, học hỏi kinh nghiệm về ứng phó biến đổi khí hậu (BĐKH) với chủ đề "Cần Thơ và ĐBSCL ứng phó với BĐKH" vừa được Văn phòng công tác BĐKH TP Cần Thơ, Viện chuyển đổi môi trường và xã hội (ISET) tại Việt Nam tổ chức tại TP Cần Thơ. Hội thảo là diễn đàn để nhà quản lý, nhà khoa học và các tổ chức quốc tế gặp gỡ, đóng góp ý kiến, chia sẻ thông tin về BĐKH và khả năng ứng phó ở TP Cần Thơ, khu vực ĐBSCL. Sau đây là ý kiến của một số đại biểu mà phóng viên Báo Cần Thơ ghi nhận xung quanh vấn đề này.

***Tiến sĩ Nguyễn Xuân Hiền, Quyền Viện trưởng Viện Quy hoạch Thủy lợi Miền Nam:**

CHÚ Ý XÂY DỰNG ĐÔ THỊ XANH, THÍCH ỨNG BĐKH

- Theo nghiên cứu của chúng tôi, ngập lụt ở TP Cần Thơ diễn ra năm sau cao hơn năm trước và ngày càng nghiêm trọng. Hầu hết các quận đều bị ngập khi triều cường hoặc mưa lớn. Hằng năm, các quận trung tâm như: Ninh Kiều, Bình Thủy, Cái Răng... ngập sâu nhất khoảng 40-50cm, kéo dài từ 2 đến 3 giờ. Trong đó có nhiều hẻm ngập từ 20cm đến 30cm kéo dài 3 đến 4 giờ, gây khó khăn trong việc đi lại. Còn ở các huyện, khi có mưa lớn, nước lũ lên thì ở vùng trũng thấp, ruộng lúa ngập sâu từ 70cm đến 80cm, có nơi ngập từ 1m đến 1,2m. Ở vùng này, tuy có những thuận lợi trong việc khai thác thủy sản, bồi đắp lượng phù sa cho ruộng lúa, nhưng vẫn gây khó khăn, trở ngại trong sinh hoạt của người dân.

Biến đổi khí hậu làm thay đổi dòng chảy, thường xuyên gây sạt lở bờ sông. Trong ảnh: Bờ sông Trà Nóc bị sạt lở, gây thiệt hại tài sản của nhiều hộ dân tại phường Trà An, quận Bình Thủy. Ảnh: H.V.

Gần đây, Viện quy hoạch thủy lợi Miền Nam có nghiên cứu, đề xuất các giải pháp thủy lợi nhằm giải quyết tình trạng ngập úng trên địa bàn TP Cần Thơ, góp phần cải thiện môi trường nước, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống nhân dân... Dự án quy hoạch thủy lợi chống ngập úng TP Cần Thơ có nhiều giải pháp để Cần Thơ thực hiện công tác này. Theo chúng tôi, một trong những giải pháp để giải quyết căn bản ngập úng hiện nay là thành phố cần xây dựng hệ thống đê, cống ngăn triều, lũ và bơm tiêu thoát nước mưa, kết hợp thực hiện tốt quy hoạch xây dựng đô thị theo hướng

giảm mật độ xây dựng, tăng diện tích cây xanh, hồ du lịch sinh thái, nhằm nâng cao chất lượng sống, tăng khả năng trữ nước, tự điều tiết dòng chảy tại các cửa tiêu. Song song đó, thành phố tập trung ngăn lũ triều tại vùng trung tâm bằng cách xây dựng đê bao dọc theo sông Hậu, sông Cần Thơ, rạch Tắc Ông Thục, kênh Ô Môn... nhằm tạo ô riêng biệt cho vùng trung tâm, thuận lợi trong việc xây dựng đê bao, cống và trạm bơm... phục vụ ngăn lũ, chống ngập úng.

***Thạc sĩ Kỹ Quang Vinh, Chánh văn phòng công tác BĐKH TP Cần Thơ:
PHÁT HUY VAI TRÒ CHỦ ĐỘNG TRONG CÔNG TÁC ỨNG PHÓ BĐKH**

- Năm 2012, Văn phòng công tác BĐKH TP Cần Thơ đã thực hiện nhiều hoạt động tích cực trong công tác ứng phó BĐKH, với mục tiêu nâng cao ý thức cộng đồng, tạo cầu nối liên kết các tổ chức quốc tế trong việc phối hợp thực hiện những công trình, dự án ứng phó BĐKH ở TP Cần Thơ, khu vực ĐBSCL... Hiện văn phòng đã thành lập trang web: <http://www.biendoikhihau.cantho.gov.vn>, đã đưa trên 1.100 tin tức, 318 số liệu có liên quan đến BĐKH trên trang web này để người dân truy cập và nâng cao ý thức trong việc bảo vệ môi trường, xây dựng cuộc sống, phát triển kinh tế gia đình thích ứng thời kỳ BĐKH. Bên cạnh đó, văn phòng còn tập huấn chuyên môn về kiến thức BĐKH cho 757 cán bộ thuộc các sở, ngành của thành phố, các quận, huyện nhằm nâng cao kiến thức, năng lực ứng phó và tuyên truyền vận động nhân dân bảo vệ môi trường, ứng phó BĐKH... Ngoài ra, Văn phòng còn liên kết với nhiều tổ chức xã hội, các viện trường thực hiện nhiều dự án thích ứng BĐKH ở TP Cần Thơ. Điển hình như Dự án nghiên cứu bệnh sốt xuất huyết trong bối cảnh BĐKH do Sở Y tế thực hiện, Dự án quan trắc hiện tượng xâm nhập mặn do Trung tâm quan trắc Tài nguyên và Môi trường thực hiện; Dự án quản lý lũ lụt và sạt lở đất dựa vào cộng đồng, Dự án nghiên cứu mô hình truyền thông về rủi ro do BĐKH nhằm thích ứng BĐKH tại các cộng đồng ven biển và châu thổ Việt Nam... đều đang ở giai đoạn thực hiện và sẽ hoàn thành vào cuối năm 2014. Đây là các dự án thích ứng BĐKH ở Cần Thơ do quỹ Rockefeller, NISTPASS tài trợ. Những dự án này sẽ đưa ra các nghiên cứu, giải pháp giảm thiểu tác hại của BĐKH gây ra...

Văn phòng Công tác BĐKH TP Cần Thơ chuẩn bị trình UBND TP Cần Thơ những đề xuất mới nhằm ứng phó BĐKH, như: nghiên cứu bổ sung việc lồng ghép chống ngập vào kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của TP Cần Thơ, dựa vào kinh nghiệm chống ngập của TP Hồ Chí Minh, Hà Nội, Băng Cốc (Thái Lan); phối hợp cùng sở, ngành hữu quan soạn thảo kế hoạch dài hạn ứng phó BĐKH giai đoạn 2015 -2030 hướng đến 2050; triển khai thực hiện một số mô hình, dự án ứng phó BĐKH, giảm thiểu ô nhiễm môi trường... Các hoạt động này, Văn phòng rất cần sự tài trợ của các tổ chức quốc tế, sự hợp tác của các viện, trường để có điều kiện thực hiện, góp phần xây dựng TP Cần Thơ thích ứng dần với BĐKH.

*** Thạc sĩ Vũ Cảnh Toàn, Chuyên viên Viện Chiến lược và Chính sách khoa học và công nghệ (thuộc Bộ Khoa học và Công Nghệ):**

KẾ HOẠCH PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI CẦN CHÚ Ý YẾU TỐ BĐKH Ở MỖI ĐỊA PHƯƠNG

- Kịch bản BĐKH là giả định có cơ sở khoa học về sự tiến triển trong tương lai của các mối quan hệ giữa kinh tế – xã hội, phát thải khí nhà kính, BĐKH và mực nước biển dâng... Theo kịch bản BĐKH đã công bố, nếu một ngày nào đó (năm 2100) nước biển dâng lên gần 1m, thì vùng châu thổ sông Cửu Long sẽ mất đi trên 2 triệu ha đất canh tác, 9 triệu người sẽ phải di cư, vừa lúa cả nước chỉ còn là những mảng da beo trên bản đồ canh tác lúa. Khi ấy, ĐBSCL sẽ không đủ sức cưu mang dân tộc trên bước đường an ninh lương thực.

Do đó, để ứng phó BĐKH, thời gian tới, các địa phương trong khu vực, nhà quản lý cần có động thái thích ứng, hạn chế thấp nhất thiệt hại do BĐKH gây ra. Nhất là các địa phương, các nhà quản lý phải lồng ghép yếu tố BĐKH trong kế hoạch phát triển kinh tế -

xã hội, phát triển đô thị bền vững. Trong đó, lập kế hoạch thích ứng là cách tốt nhất và nhanh nhất để nâng cao năng lực cho địa phương. Các tổ chức khoa học nghiên cứu trong lĩnh vực BĐKH cũng cần phối hợp với địa phương đào tạo cán bộ thực hiện, quản lý công tác BĐKH, chuyển giao các dự án thích ứng và thúc đẩy quyền làm chủ của cán bộ địa phương, đảm bảo tính bền vững của dự án. Việc nâng cao năng lực thực hiện công tác BĐKH không chỉ về khía cạnh kỹ thuật mà bao gồm cả năng lực điều phối, hỗ trợ trao đổi, chia sẻ, tham vấn và lôi kéo sự tham gia của các bên có liên quan; tri thức bản địa nên được lưu ý hơn trong công tác lập kế hoạch thích ứng với BĐKH.

HÀ VĂN (ghi)